

ע"פ 2528/20 - פלוני, פלונית נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 2528/20

לפני: כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערערים: 1. פלוני
2. פלונית

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח 5492-04-16, מימים 18.7.2019 ו-12.3.2020, בהתאמה, שניתנו על ידי כב' השופט הבכיר אריאל ואגו, והשופטים אלון אינפלד ואריאל חזק

תאריך הישיבה: כ"ה בכסלו התשפ"ב (29.11.21)

בשם המערער 1: עו"ד אבי כהן

בשם המערערת 2: עו"ד ניל סיימון

בשם המשיבה: עו"ד עילית מידן

פסק-דין

עמוד 1

השופט ע' גרוסקופף:

לפנינו ערעור על הכרעת דין וגזר דין שניתנו על ידי בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט הבכיר אריאל ואגו, וכב' השופטים אלון אינפלד ו-אריאל חזק) בתפ"ח 16-04-5492, בימים 18.7.2019 ו-12.3.2020, בהתאמה, בגדרם הורשעו המערערים בריבוי עבירות מין; והושתו על המערער 1 - 27 שנות מאסר בפועל, לצד שני מאסרים מותנים ותשלום פיצויים למתלוננות, ועל המערערת 2 - 10 שנות מאסר בפועל, לצד שני מאסרים מותנים ותשלום פיצויים לאחת המתלוננות.

רקע וכתב האישום

1. כתב האישום בו עסקין הוגש ביום 4.4.2016, נגד המערערים 1-2 (להלן: המערערים) ונגד נאשמת נוספת (אשר תכונה להלן: הגב' א'), וכלל שלושה אישומים. על פי עובדות כתב האישום, בשנת 1995 או במועד סמוך לכך, נישא המערער 1 (להלן: המערער), יליד שנת 1964, למערערת 2 (להלן: המערערת), ילידת שנת 1963. למערערת בת מנישואיה הקודמים, ילידת שנת 1984 (להלן: המתלוננת 1). בנוסף, החל משנת 2001 לערך ועד למועד שאינו ידוע, המערער היה בקשר רומנטי עם הגב' א', ילידת שנת 1969. לגב' א' שתי בנות, הראשונה - ילידת 1995 (להלן: המתלוננת 2. וביחד עם המתלוננת 1: המתלוננות), והשנייה - ילידת 1998 (להלן: המתלוננת 3). יצוין כי הגב' א' בחרה שלא להצטרף לערעור שהוגש לבית משפט זה על ידי המערערים, ומשכך תיאור האירועים להלן יתרכז בחלקים הרלוונטיים למערערים, והמעשים המיוחסים לגב' א' יפורטו אך ככל שהדבר נדרש למען שלמות התמונה.

2. על פי המתואר תחת האישום הראשון, המתלוננת 1 התגוררה בדירה אחת יחד עם המערערת ודודתה המבוגרת של המערערת (להלן: הדירה). בשלב מסוים, ועוד בטרם נישואיו למערערת, המערער עבר להתגורר גם הוא בדירה. על פי העובדות המתוארות בכתב האישום, משנת 1995 ועד סמוך לשנת 2012, ביצע המערער מעשי אינוס ומעשים מגונים במתלוננת 1 בדירה. מעשים אלו נעשו בידיעתה ובאישורה של המערערת, וחלקם אף בוצעו על ידי המערער והמערערת יחדיו. כך, בסמוך לשנת 1995, בהיות המתלוננת 1 בת 11 שנים, המערערים הכניסו אותה לחדר השינה שלהם בדירה, ואמרו לה שעליה ללמוד מהו גבר, ומהו איבר מינו של גבר, שכן ברצונם לתת לה שיעור לחיים ולהגן עליה מפני גברים אחרים. במעמד זה, המערער החדיר, בנוכחות המערערת, את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת 1, על אף שזו סירבה, בכתה וצרחתה. לאחר מכן, החל משנת 1995 ועד סמוך לתחילת שנת 2012, מדי ערב נהג המערער להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת 1, כאשר זו שכבה במיטתה בסלון או בחדר השינה של המערערים, וזאת בניגוד לרצונה.

3. עוד תואר במסגרת האישום הראשון, כי בין השנים 1995-2005 לערך, המערערים נהגו להכניס את המתלוננת 1 לחדר השינה שלהם בדירה, ועל פי הנחיותיו של המערער, המתלוננת 1 נדרשה ללקק את איבר מינה של המערערת, ולהפך, והכל בנוכחות המערער. כמו כן, המערערים נהגו לקיים יחסי מין בנוכחות המתלוננת 1, ובמסגרת זאת המתלוננת 1 נדרשה לשבת עירומה, כאשר איבר מינה ממוקם ליד פיו של המערער. בנוסף, המערער נהג להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת 1, בנוכחות המערערת, כאשר המערערת נטלה חלק פעיל, ונגעה באיברי המין של המתלוננת 1 ושל המערער.

4. במהלך חלק מהאירועים שתוארו, המתלוננת 1 התנגדה למעשים, צעקה ובכתה, והמערער היה מכה אותה.

בתגובה. המערער אף נהג להכות את המתלוננת 1 בנוכחות המערערת, בנסיבות שונות.

5. עוד מתארות עובדות האישום הראשון כי בסמוך לשנת 2005, במועד שאינו ידוע במדויק, ולאחר שהמתלוננת 1 רצתה להכיר גבר בניסיון לברוח מהמערער, המערער התעצבן, סירב שיהיה למתלוננת 1 קשר עם גבר אחר, והורה לה לבוא עימו לדירתה של הגב' א'. המתלוננת 1 סירבה, ומשך המערער גרר אותה בכוח ובאיומים לדירתה של הגב' א'. כשהגיעו לדירה זו, המערער דרש מהמתלוננת 1 ללקק את איבר מינה של הגב' א', וזאת על אף שהגב' א' הייתה באותה עת בזמן הווסת ודיממה מאיבר מינה. המתלוננת 1 בכתה, ואולם המערער הכריח אותה לעשות זאת במשך מספר דקות, ולאחר מכן קיים יחסי מין עם הגב' א' לעיני המתלוננת 1 (להלן: האירוע בדירתה של הגב' א').

6. לאחר המתואר, המערער החליט לגרום לכך שהמתלוננת 1 תהרה ממנו ותלד לו ילד, כך סבר כי לא תוכל לברוח ממנו לעולם. מסיבה זו, במשך מספר חודשים החדיר המערער את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת 1, והגיע לסיפוק מיני בתוך איבר מינה של המתלוננת 1, בכוונה לגרום לה להרות. ואכן, לאחר מספר חודשים הרתה המתלוננת 1, וילדה למערער בן, אשר התגורר עימם בדירה, והמערער גידל אותו כבנו (להלן: הבן).

7. המעשים המתוארים בוצעו במתלוננת 1 עד לשנת 2012 לערך, אז הייתה מצויה בעיצומו של תהליך חזרה בתשובה. במועד סמוך, במסגרת ויכוח עם המערער, ומתוך מצוקה ורצון שזה יפסיק לבצע בה עבירות מין, נטלה המתלוננת 1 סכין מהמטבח, הושיטה אותו למערער, נשכבה על הרצפה וביקשה שיהרוג אותה. בעקבות מעשה זה, המערער הפסיק לבצע עבירות מין במתלוננת 1. ואולם, גם לאחר מכן המשיך לאיים עליה שיפגע בה, ואף שירצח אותה, מתוך מטרה להפחידה, וכן המשיך להכותה באופן תדיר, מכל סיבה שהיא, וזאת עד למועד יציאתה של המתלוננת 1 מהדירה, לרגל חתונתה. עוד צוין בכתב האישום, כי בין השנים 1995-2016 המערער דרש לדעת היכן נמצאת המתלוננת 1 בכל עת; וכי החל מגיל 15 (אז החלה לעבוד), היא נהגה למסור לו, על פי הוראתו, את משכורתה החודשית.

8. בשל המעשים אותם מגולל האישום הראשון, יוחסו למערערים ולגב' א' עבירות של אינוס במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק), בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; מעשים מגונים במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(ג)(2) ו-354 לחוק. בנוסף, יוחסו למערער עבירות אינוס (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 345(א)(1) לחוק; עבירות תקיפה (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 379 לחוק; ועבירות איומים (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 192 לחוק.

9. על פי המתואר תחת האישום השני לכתב האישום, בסמוך לשנת 2002, במועד שאינו ידוע במדויק, נכחו המערער והגב' א' בחדר השינה בדירתה של הגב' א'. המערער והגב' א' קראו למתלוננת 2 להיכנס לחדר השינה. לאחר שזו נכנסה, המערער נעל את דלת החדר, והוא והגב' א' החלו לקיים יחסי מין לעיני המתלוננת 2. באותו מעמד, המערער הודיע למתלוננת 2 כי עליה לראות מה הם עושים, מתוך מטרה שתצטרף אליהם בהמשך.

10. עוד פורט במסגרת האישום השני כי בסמוך לשנת 2004, במועד שאינו ידוע במדויק, הגיע המערער לדירתה של הגב' א'. עם הגיעו, פשטה הגב' א' את בגדיה בפני המתלוננת 2, ומיד לאחר מכן החלו המערער והגב' א' לקיים יחסי מין לעיני המתלוננת 2, וזאת בזמן שהם מבקשים ממנה להביט בהם.

11. עוד מתואר במסגרת האישום השני כי במהלך השנים 2002-2006, כאשר המערער שמר על המתלוננות 2 ו-3 בביתה של סבתא שלהן, הוא נהג להחדיר את איבר מינו לפיה של המתלוננת 2 עד אשר הגיע לסיפוק מיני, תוך שהוא אווז בשערה ומצמיד אותה אליו. כמו כן, המערער נהג לנשק את המתלוננת 2 על פיה, ולהחדיר את לשונו, וכן נהג לבקש ממנה ללטף את חזהו ואת בטנו. בכל אותם המקרים, המתלוננת 3 נכחה גם היא בבית הסבתא, והמערער נהג לשלוח אותה לצייר, או להעסיק את עצמה באופנים דומים. בנוסף, לאחר שבאחת הפעמים המתלוננת 3 ראתה את המערער ביחד עם המתלוננת 2, המערער הניא את המתלוננת 2 מלספר על מעשיו, בכך שטען בפניה, מספר פעמים, כי לא יאמינו לה אם תספר על מעשיו, וכי אם תספר על כך לסבתה, זו תקבל התקף לב ותמות.

12. עוד נאמר באישום השני כי במהלך השנים 2006-2007 תקפה הגב' א' את המתלוננות 2 ו-3 בדירתה, באמצעות הלקאה עם חגורה על רגליהן ועל ישבניהן, עד שנותרו סימנים ושטפי דם על גופיהן, והכל בעידודו של המערער. בנוסף, במועד כלשהו בסמוך לשנים 2009-2010 נכנס המערער לדירתה של הגב' א' בעת שהמתלוננת 3 הסתרקה, ואמר לה כי היא יפתה. הגב' א' התקרבה למתלוננת 3, ליטפה את כתפה ואז החלה למשש את ישבנה, לשם גירוי וסיפוק מיני.

13. יוער כי בשנת 2010, הוצאה המתלוננת 2 מחזקתה של הגב' א', ובשנת 2011 הוצאה גם המתלוננת 3 מחזקתה.

14. בשל המתואר במסגרת האישום השני, יוחסו למערער ולגב' א' מעשה סדום במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 347(ב), 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; מעשה מגונה במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 348(ב) לחוק, 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(ג)(2) ו-354 לחוק; ועבירת תקיפה של קטין הגורמת חבלה של ממש על ידי אחראי - לפי סעיף 368 סיפא לחוק.

15. האישום השלישי לכתב האישום, אשר עניינו בעבירת הדחה בחקירה לפי סעיף 245(א) לחוק, יוחסו אך לגב' א', אשר כאמור איננה צד להליך זה, ומשכך לא יורחב הדיון ביחס אליו.

עיקרי הכרעת הדין

16. בהכרעת הדין מיום 18.7.2019 הרשיע בית המשפט המחוזי את המערערים במירב העבירות שיוחסו להם בכתב האישום (חוות הדעת העיקרית ניתנה על ידי השופט חזק, כאשר השופט ואגו הצטרף לאמור בה באופן מלא, ואילו השופט אינפלד הצטרף למסקנות, והוסיף מספר הערות וחיידודים ביחס להנמקה). עם זאת, בהתאם לבקשת המשיבה, בית המשפט נמנע מלהרשיע את המערערים בעבירות אשר יוחסו להם במסגרת האישום הראשון ובוצעו לכאורה בין התאריכים 9.6.2002 - 17.3.2006, וזאת מטעמי התיישנות. בנוסף, בהתאם לבקשת המשיבה, בית המשפט לא הרשיע את המערער בעבירות המיוחסות לו בגין האירוע בדירתה של הגב' א', וזאת בשל קיומו של ספק ביחס לשאלת התיישנות. למעט האמור, בית המשפט המחוזי הרשיע את המערערים בכלל העבירות שיוחסו להם.

17. הכרעת דינו של בית המשפט המחוזי התבססה, בעיקרה, על עדויותיהן של המתלוננות לפניו, אותן מצא

כמהימנות ומשכנעות. כך ביחס לעדותה של המתלוננת 1, בית המשפט הסביר כי זו כללה התייחסות לפרטים מרובים, אשר בחלקם אף היו ייחודיים ופריפריאליים, באופן המצביע על כך שהמדובר בעדות המבוססת על תחושותיה וזיכרונותיה של המתלוננת 1. בית המשפט הוסיף כי על אף שניכר כי המתלוננת 1 חוותה קושי נפשי ממשי במהלך עדותה, היא השתדלה להציג את הדברים בצורה עניינית ומדויקת ככל האפשר, ונמנעה מלהשחיר את פני המערערים והגב' א למעלה מן הנדרש. באופן דומה, בית המשפט קבע ביחס לעדותה של המתלוננת 2 כי הגרסה שמסרה הייתה עקבית, כי הסבריה היו קוהרנטיים וענייניים, וכי האופן שבו תיארה את הדברים נטע את הרושם כי מקורם בזיכרונה, וכי היא מנסה ככל הניתן לדייק בדבריה, מבלי להוסיף או להחסיר. בית המשפט הוסיף כי גרסתה של המתלוננת 2 אף נתמכת על ידי עדויותיהם של הגורמים המטפלים, אשר עמדו בקשר עם המתלוננת 2 לאורך השנים, מאז שזו יצאה מבית אמה, הגב' א'. עוד ציין בית המשפט כי גם מצפייה בסרטוני העימותים שנערכו במשטרה בין המתלוננות לבין המערער, המערערת והגב' א', מתגלים אותות אמת המשכנעים באמיתות גרסתן של המתלוננות.

18. כמו כן, בית המשפט עמד על כך שמתיאורי המעשים בכתב האישום, עולה כי קיים דמיון בשיטת ביצוע העבירות נגד המתלוננות. כך, על פי האמור בכתב האישום, שתי המתלוננות זומנו לחדר השניה כחלק ממעין טקס "חניכה מינית" (להלן: "טקס החניכה"), כאשר למתלוננת 1 נאמר ש"הולכים ללמד אותה מה זה גבר" ובהמשך החדיר המערער את איבר מינו לאיבר מינה; ולמתלוננת 2 נאמר, בעודה נדרשת לצפות במערערים מקיימים יחסי מין זה עם זה, כי היא "לומדת מה זה מין" ובהמשך תצטרף אליהם. בנוסף, בשני המקרים התקיפות המיניות בוצעו בשיתוף האם הביולוגית של המתלוננות. לגישת בית המשפט המחוזי, הדמיון בשיטת הביצוע של המעשים מהווה ראיה לכך שהמערער ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהתאם, קבע בית המשפט כי דמיון זה מבסס "עדות שיטה" היכולה למלא למצער את דרישת החיזוק הקבועה בסעיף 354(ד) לחוק, ואף עולה כדי סיוע לעדויותיהן של המתלוננות. בהקשר זה, שלל בית המשפט את האפשרות כי המתלוננות השפיעו אחת על השנייה, וקבע כי בין המתלוננות לא היה כל קשר במהלך השנים שקדמו להגשת התלונות על ידן.

19. עוד הוסיף בית המשפט כי הגב' א' הודתה כי האירוע בדירתה של הגב' א' אכן התרחש, ואישרה את גרסתה של המתלוננת 1 בשלוש הזדמנויות שונות: בעימות בינה לבין המתלוננת 1; בעימות בינה לבין המערער; ובאחת מחקירותיה במשטרה. הגב' א' אף הוסיפה מטעמה פרטים נוספים על אלו אשר תוארו על ידי המתלוננת 1. בית המשפט קבע כי הגם שהמשיבה ביקשה שלא להרשיע את המערער ואת הגב' א' במעשים המיוחסים להם במסגרת אותו האירוע עקב ספק ביחס להתיישנות, הרי שאישור גרסת המתלוננת 1 ביחס לאותו אירוע על ידי הגב' א', מהווה ראיה בעלת משקל רב, התומכת, עד כדי ראיית סיוע, בגרסתה של המתלוננת 1. בית המשפט (במיוחד השופט אינפלד, שלהדגשתו בעניין זה הצטרף השופט ואגו) הוסיף כי בתיאור האירוע על ידי הגב' א' באותן שלוש הזדמנויות, פתחה האחרונה צוהר למערכת היחסים שהתקיימה בין המתלוננת 1 לבין המערער, באופן אשר סותר לחלוטין את גרסאות המערערים בדבר אופי היחסים בין המתלוננת 1 לביןם, ומצביע על יכולתו של המערער לשלוט במתלוננת 1.

20. מן העבר השני, מצא בית המשפט כי גרסתו של המערער, לפיה יחסי המין בינו לבין המתלוננת 1 החלו רק לאחר שזו הגיעה לגיל בגרות ונעשו בהסכמתה, אינה משכנעת. בית המשפט עמד על כך שהמערער שיקר מספר פעמים הן בחקירתו במשטרה והן בעדותו לפני בית המשפט בנוגע למעשים המיוחסים לו בכתב האישום. כך, המערער הכחיש בחקירתו הראשונה במשטרה כי הוא אבי הבן שילדה המתלוננת 1, ורק לאחר שהבין מהשוטרים כי ניתן יהיה לבדוק עניין זה בתוך זמן קצר באמצעות בדיקת DNA, שינה את גרסתו והודה כי הוא אכן אביו של הבן. בית המשפט הוסיף בהקשר הזה כי כאשר המערער נשאל בחקירתו הנגדית בבית המשפט מדוע טען תחילה במשטרה כי הוא אינו אביו של הבן, הוא השיב כי הופעל עליו לחץ מטעם החוקרים. ואולם, מעיון בפרוטוקול חקירתו של המערער במשטרה,

לא מצא בית המשפט כל בסיס לטענות המערער בדבר הלחץ שהופעל עליו.

21. באופן דומה, גם ביחס לגרסת המערער, אשר תמכה בגרסת המערער, קבע בית המשפט קמא כי כבר מעדויותיה של זו במשטרה ניתן להתרשם כי היא מסתירה באופן מכוון עבירות שבוצעו על ידה ועל ידי המערער. בית המשפט ציין בהקשר הזה, כי העובדה שבחקירתה הראשונה במשטרה המערער בחרה לשמור על זכות השתיקה כאשר נשאלה על המעשים המיניים שבוצעו במתלוננת 1, ואולם מיד בפתח חקירתה השנייה פרשה את כל טענותיה ביחס לאותם המעשים, מעלה תמיהה. בית המשפט הוסיף כי אף חקירתה של המערער בבית המשפט העלתה תמיהות רבות, וכללה סתירות באופן אשר לא מותר מנוס מהמסקנה כי גרסתה לאירועים היא שקרית ובלתי מהימנה.

22. זאת ועוד, בית המשפט דחה את טענות המערער, לפיהן המתלוננת 1 בדתה את תלונתה נגד המערערים כיוון שחששה שבעלה יעזוב אותה לאחר שגילה כי הבן נולד כתוצאה מקיום יחסי מין בינה לבין המערער - אביה החורג, הנשוי לאמה. יצוין כי בעלה של המתלוננת 1 גילה עובדה זו כאשר נחשף באופן מקרי לטיטוט מכתב אשר נכתב על ידי המתלוננת 1 (להלן: טיטוט המכתב), ובו ציינה כי הבן נולד כתוצאה מקשר המנוגד להלכה בינה לבין אביה החורג. בית המשפט קבע בהקשר הזה, כי יש לשלול מכל ומכל את האפשרות שהמתלוננת 1 בדתה את תלונתה נגד המערער כדי להסביר לבעלה כיצד קיימה יחסי מין עם אביה החורג, וזאת בהתבסס על שאר הראיות בתיק המוכיחות מעל לכל ספק סביר את ביצוע העבירות הנטענות.

23. אשר למכתב האמור, בית המשפט דן בטענות המערער לפיהן יש באמור בו כדי לסתור את טענות המתלוננת 1. בתוך כך, צוין כי המערער טען שהתיאורים החיוביים המיוחסים לו על ידי המתלוננת 1 במכתב מלמדים כי הוא שימש לה כאב תומך ומגן. המערער הוסיף כי במכתב המתלוננת 1 ציינה ש"לצערה" הקשר ביניהם התפתח לכיוון שנוגד את ההלכה, ולגישת המערער, השימוש במילה "לצערה" ותיאור הקשר ככזה "שנוגד את ההלכה", אך לא את החוק, מלמדים כי המתלוננת 1 לא הייתה קורבן לתקיפות מיניות מצדו. בית המשפט דחה טענות אלה של המערער, וקבע כי המכתב שטיטטה שלו נמצאה ביומנה של המתלוננת 1 מיועד היה להישלח לרב ידוע שהמתלוננת 1 לא הכירה, ומשכך אין פלא שזו בחרה שלא להכליל בו פרטים על אודות התקיפות המיניות שחוותה, שכן היא התרגלה שלא לחשוף פרטים אלו בפני איש. בית המשפט הוסיף כי בעוד שטיטוט המכתב אכן מעלה תמיהה מסוימת, אין בה כדי להצביע על כך שטענות המתלוננת 1 שקריות או בדויות.

24. נוכח האמור, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בעבירות של אינוס במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; מעשים מגונים במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; ובצירוף סעיפים 351(ג)(2) ו-354 לחוק; אינוס (ריבוי עבירות) - לפי סעיף 345(א)(1) לחוק; מעשה סדום במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 347(ב), 345(ב)(1) ו-345(ב)(5), בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; מעשה סדום (מספר עבירות) - לפי סעיפים 347(ב) ו-345(ב)(1), בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק; תקיפה (מספר עבירות) - לפי סעיף 379 לחוק; אינוס (מספר עבירות) - לפי סעיף 192 לחוק. אשר למערער, פסק בית המשפט כי יש להרשיעה בעבירות של אינוס במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(א) ו-354 לחוק; ומעשים מגונים במשפחה (ריבוי עבירות) - לפי סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(ב)(5) לחוק, בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק, ובצירוף סעיפים 351(ג)(2) ו-354 לחוק.

25. גזר דינם של המערערים ניתן ביום 12.3.2020. במסגרת גזר הדין עמד בית המשפט המחוזי, בין השאר, על האמור בתסקיר נפגעות העבירה. להלן עיקרי הדברים.

בתסקיר נפגעת העבירה של המתלוננת 1 צוין כי בעקבות מעשי המערערים, המתלוננת 1 מתמודדת עם מכלול קשיים, מורכבויות ומוקדי מצוקה. במסגרת זאת, הוסבר כי הצורך להתמודד עם מגוון תסמינים פוסט טראומטיים מתיש את המתלוננת 1, ומקשה עליה לתפקד באופן תקין בתחומי החיים השונים. בנוסף, בתסקיר נכתב כי לקשיי תפקוד אלו השלכה על מצבם הכלכלי של בני משפחתה, וזאת על רקע חוסר ביטחון קיומי למול תחושת נחיתות שהמתלוננת 1 נושאת עימה. עוד הוסבר כי בנפשה של המתלוננת 1 הושרשה לאורך שנות הפגיעה בה נטייה לריצוי ולכניעות, באופן אשר הותיר אותה חסרת כוחות לעמוד על זכויותיה. לבסוף, לאור הנזק הקיצוני בחומרתו שנגרם לה, וכן בשל הערכת הצורך של המתלוננת 1 בהכרה חברתית ומשפטית בכך שהיא לא אשמה במעשים שנעשו לה, הומלץ, בין היתר, על הטלת פיצוי כספי משמעותי לטובת המתלוננת 1.

בתסקיר נפגעת העבירה של המתלוננת 2 נכתב כי ההתעללות המינית ממנה סבלה הובילה לפגיעה קשה בחווייה ובתפיסה שלה את המושג "משפחה". עוד צוין כי הפגיעות המיניות שבוצעו בה פגעו בהתפתחותה התקינה, והובילו לפיצול ולניתוק נפשי בין מצבי תודעה אצלה. יתרה מזאת, נכתב כי המתלוננת 2 סובלת מנטייה לאובדנות ולפגיעה עצמית; כי צפויה לה דרך שיקומית ארוכה ומורכבת, כאשר גורמי התמיכה הקיימים בחייה מעטים; וכי חלק מהנזקים והפגיעות הנפשיות שנגרמו לה אינם הפיכים. לבסוף, הומלץ, בין היתר, על הטלת פיצוי כספי משמעותי שיעניק למתלוננת 2 הכרה בהיותה נפגעת עבירה, וכן שיסייע בידה לממן חלק מתהליכי הטיפול להם היא זקוקה.

26. בהמשך, נדרש בית המשפט גם לטענות הצדדים ולראיות שהגישו לעניין העונש, ובכלל זאת לעדים אשר העידו לפניו מטעם המערערים, ובפרט לעדויות בתם ובנם המשותפים של המערערים. משם, פנה בית המשפט המחוזי לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהקשר זה, הביא בית המשפט במניין שיקוליו את מדיניות הענישה הנהוגה, את הפגיעה הקשה במקרה דנן בערכים מוגנים, ואת נסיבות ביצוע העבירות. בפרט, הדגיש בית המשפט כי עסקינן במעשים מרובים אשר נמשכו על פני תקופה של שנים, ובוצעו על ידי המערער כמי ששמש עבור המתלוננות כדמות אב, בשיתוף עם אימהותיהן הביולוגיות. בשים לב לכל אלה, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם העונש בעניינו של המערער ביחס לאישום הראשון על 16-26 שנות מאסר, וביחס לאישום השני על 11-17 שנות מאסר. אשר למערערת, בשים לב לאמור, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם הענישה בעניינה על 10-16 שנים.

27. לאחר מכן, בחן בית המשפט המחוזי את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ובכלל זאת את העובדה כי המערערים נעדרי כל עבר פלילי (ואולם הדגיש כי לא ניתן להתעלם בהקשר זה מכך שהמעשים בוצעו במשך שנים); את משך הזמן שחלף מעת ביצוע העבירות; את עדויות בתם ובנם של המערערים בדבר אופיים הטוב של המערערים; את חזרתם בתשובה של המערערים ומעורבותם בקהילה; את מצבו הרפואי הלוקה של המערער; וכן את משך שהותם של המערערים במעצר. מנגד, בית המשפט המחוזי התחשב גם בהיעדר נטילת אחריות מצד המערערים, וכן בעובדה כי אלו לא חסכו מהמתלוננות את הצורך להעיד בבית המשפט, על החווייה הקשה הכרוכה בכך.

28. לבסוף, ועל רקע האמור, גזר בית המשפט המחוזי את דינם של המערערים, וקבע כי יש להטיל על המערער

27 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; לצד 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא בגין ביצוע עבירות מין או אלימות מסוג פשע, ו-12 חודשי מאסר על תנאי למשך שנה מיום שחרורו מהכלא בגין עבירות מין או אלימות מסוג עוון; ותשלום פיצוי למתלוננת 1 בסך של 208,000 ש"ח ולמתלוננת 2 בסך של 170,000 ש"ח.

29. ביחס למערערת, בית המשפט המחוזי קבע כי יש להטיל עליה 10 שנות מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרה; לצד 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים בגין עבירות מסוג פשע, ו-6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים בגין עבירות מין או אלימות מסוג עוון; ותשלום פיצוי למתלוננת 1 בסך של 50,000 ש"ח.

תמצית טענות הצדדים בערעור

30. הערעור מכוון הן להכרעת הדין והן לגזר הדין. אשר להכרעת הדין, המערער טוען כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר נתן אמון בגרסתה השקרית והכבושה של המתלוננת 1, וכאשר קבע כי גרסתו שלו אינה מהימנה. לגישתו, גרסתה של המתלוננת 1 מלאה בסתירות היורדות לשורשו של עניין, ומעלה לא פעם תמיהות רבות. בהקשר זה, טוען המערער כי בעוד שהמתלוננת 1 מסרה כי התקיפות המיניות בוצעו מידי יום, היא ידעה לתאר אירוע תקיפה אחד בלבד, ואף נמנעה מלמקם את האירועים על ציר הזמן. בנוסף, לגישת המערער, המתלוננת 1 סתרה את עצמה כאשר טענה מחד שהוא ידע להכותה באופן כזה שלא ישאיר סימנים על גופה, ומאידך טענה שאמה נאלצה להרכיב משקפיים על מנת להסתיר את סימני האלימות שהמערער הפעיל כלפיה. המערער טוען כי גרסתו שלו הייתה עקבית, מהימנה וכזו המותירה רושם של "אותות אמת".

31. עוד טוען המערער כי בית המשפט התעלם מהטריגר אשר הביא את המתלוננת 1 לחשוף את המעשים למעלה מחמש שנים לאחר שהסתיימו לכאורה, והוא גילוייה של טיוטת המכתב על ידי בעלה של המתלוננת 1. לטענת המערער, המתלוננת 1 בדתה את תלונתה מחשש שבעלה יעזוב אותה לאחר שגילה, כתוצאה מקריאת טיוטת המכתב, כי המערער הוא אבי הבן. המערער מוסיף וטוען כי המתלוננת 1 בחרה ביוזעין להשמיט את הסיבה שהביאה אותה לשתף את בעלה בתקיפות המיניות שחוותה, ובכלל זאת את עצם קיומה של טיוטת המכתב, הן בהודעותיה במשטרה והן בחקירתה הראשית בבית המשפט, וכי בכך יש כדי להשליך על מהימנותה. בנוסף, לגישת המערער, הכתוב בטיטת המכתב סותר את עדותה של המתלוננת 1 בדבר המעשים שבוצעו בה, ובדבר טיב יחסה אל המערער, ומעלה שאלות רבות בנוגע לסיבות שהביאו אותה לידי הגשת תלונתה. אי לכך, טוען המערער כי בית המשפט המחוזי שגה כאשר לא נתן לטיטת המכתב את המשקל הראייתי הראוי לה. עוד מוסיף המערער כי שגה בית המשפט כאשר לא נתן משקל לעדויות עדי ההגנה, ובכלל זאת לתיאורה של המתלוננת 1 על ידי אותם העדים כאישה חזקה, שבמקרים רבים על פיה יישק דבר בבית; וכן לעדויות בדבר מערכת היחסים החמה והאוהבת בין המתלוננת 1 לבין המערער - עדויות המתיישבות, כך נטען, עם הכתוב במכתב.

32. כמו כן, המערער גורס כי העובדה שהמתלוננת 1 הייתה מבצעת בדיקות דם לגילוי הריון לעיתים תכופות, אינה מצביעה על כך שזו חששה להיכנס להריון נוסף על ידי המערער, כפי שקבע בית המשפט, אלא כי זו דווקא ייחלה להיכנס להריון נוסף מהמערער ובשל כך הלכה לרופא להיבדק. זאת ועוד, המערער טוען כי לא ניתן לקבוע שהודאתה של הגב' א' באירוע בדירת הגב' א' היא הודאת אמת, וזאת לאור הלחץ שהופעל עליה במשטרה.

33. המערער מוסיף וטוען כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר קבע יש ליתן אמון בעדותה של המתלוננת 2, שכן

זו הייתה רצופה בסתירות מהותיות ובשקרים, וכן העלתה תמיהות. כך, המתלוננת 2 לא ידעה לציין את מועדי האירועים הנטענים, ורוב תשובותיה לשאלות הרלוונטיות לאירועים נענו בתשובות סתמיות. המערער טוען כי המתלוננת 2 נהגה לכנות עצמה כ"אמנית השקר", וכינוי זה מעיד כאלף עדים שלא ניתן לסמוך על דבריה. לגישת המערער, המתלוננת 2 עשתה שימוש מאסיבי בחומרים פסיכו אקטיביים, צרכה אלכוהול ונטלה תרופות פסיכיאטריות, וכן מתקשה להבחין בין מציאות לבין דמיון.

34. עוד טוען המערער נגד קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה הדמיון במעשיו של המערער מהווה עדות שיטה. לגישת המערער, עדות שיטה מצריכה קיומם של קווי דמיון ברורים בין המעשים שבוצעו, באופן שיש בהם כדי להותיר מעין "כרטיס ביקור" או "טביעת אצבע" של הנאשם. לעומת זאת, במקרה דנן המעשים שתוארו אינם ייחודיים כלל, ולמעשה אף לא מתקיים דמיון בין המעשים שתיארה המתלוננת 1 לבין אלו שתוארו על ידי המתלוננת 2. המערער מוסיף בהקשר הזה כי המתלוננת 1 ידעה למסור את שמה של המתלוננת 2 בעת מתן הודעתה במשטרה, ולכן לא ניתן לשלול כי ידעה פרטים נוספים על שסיפרה המתלוננת 2. לבסוף, טוען המערער כי פעולות החקירה שנערכו בעניין של המתלוננת לוו במחדלים רבים מצד המשטרה. כך, לגישת המערער סוגיות רבות לא נבדקו, בעימות מול המתלוננת 1 לא ניתנה לו האפשרות להגיב או לשאול שאלות, והמשטרה אף לא נקטה אמצעים כדי למנוע שיח בין המתלוננות.

35. אשר לגזר הדין, המערער טוען כי השתתת תקופת מאסר כה ממושכת אינה נותנת כל פתח של תקווה לשחרורו ממאסר, ומן הראוי להפחיתה באופן שלא יעלה על תקופת מאסר בת עשרים שנים.

36. המערער מצטרפת לנימוקי הערעור שהוגשו מטעם המערער לעניין הכרעת הדין. לעניין גזר הדין, מוסיפה המערער מטעמה כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספיק להיותה הדמות הפחות דומיננטית בביצוע המעשים. לגישה, היא לא זו אשר יזמה את האירועים, והיא גם לא שלטה על התפתחותם. בנוסף, המערער טוענת כי בית המשפט שגה כאשר לא נתן משקל הולם לחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות, ואף לא לעובדה כי המערער הייתה עצורה מאחורי סורג ובריח במשך כשנה, וכן עצורה בפיקוח אלקטרוני במשך כשלוש שנים. עוד טוענת המערער כי בית המשפט שגה כאשר לא נתן משקל מספק לעדי האופי שהעידו לטובתה, ובכלל זאת לעדות ילדיה המשותפים עם המערער, אשר תיארו אותה כאם טובה, דואגת ומסורה. לכן, התבקש בית המשפט להקל משמעותית בעונש המאסר בפועל שהושת על המערער.

37. המשיבה מצידה תומכת בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי מנימוקיו. לטענתה, הכרעת הדין מושתתת על עדויותיהן של המתלוננות, אשר נמצאו כמהימנות על ידי בית המשפט המחוזי, והנתמכות על ידי ראיות מחזקות נוספות, כמפורט בהכרעת הדין. המשיבה מוסיפה כי בית המשפט המחוזי דחה את גרסאות המערערים ביחס לאירועים הנטענים, ומצא אותן כשקריות. המשיבה מדגישה כי בית המשפט קבע את אשר קבע לאחר שמע את המתלוננות, את המערערים ואת העדים הנוספים בתיק, והתרשם באופן בלתי אמצעי מהתנהגותם ומשפת גופם, וכן לאחר שעיין ביסודיות בכל טענות ההגנה, המועלות פעם נוספת בערעורים שלפנינו, ודחה אותן לגופן. משכך, לטענת המשיבה, אין כל מקום להתערבות ערכאת הערעור בממצאי העובדה והמהימנות שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי בהכרעת הדין, ויש להותיר את הרשעת המערערים על כנה.

38. באשר לגזר הדין, המשיבה טוענת כי העונש אשר הושת על המערערים הולם את חומרת המעשים שאלו ביצעו, את הפגיעה בכבודן ובגופן של המתלוננות, ואת הנזקים שנגרמו להן כתוצאה ממעשי המערערים - נזקים

הממשיכים ללוות אותן גם כיום. לפיכך, לגישת המשיבה, אין מקום להפחית בעונשי המאסר שהושתו על המערערים.

39. להשלמת התמונה, יוער כי בהחלטתו מיום 30.7.2020, דחה בית משפט זה (השופט יצחק עמית) את בקשת המערערת לעיכוב ביצוע רכיב המאסר שבגזר דינה עד להכרעה בערעור, והמערערת החלה בריצוי עונש מאסרה ביום 23.8.2020.

דין והכרעה

40. לאחר שעיינתי בערעורים ובצרופותיהם, ושמעתי את טיעוני באי-כוח הצדדים במסגרת הדיון שהתקיים לפנינו, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעורים להידחות על שני חלקיהם. כך אציע לחברי שניעשה, והכל מהטעמים שיפורטו להלן.

הערעור על הכרעת הדין

41. כבר בראשית הדברים יצוין כי עיקר הטענות שמעלים המערערים ביחס להכרעת הדין מכוונות כלפי ממצאים עובדתיים וקביעות מהימנות של בית המשפט קמא. ואולם, הלכה פסוקה היא כי לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בממצאי עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית. זאת, לאור האפשרות הניתנת לערכאה הדיונית, ואשר אינה נתונה לערכאת הערעור, להתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מהצדדים, מראיותיהם ומהעדויות מטעמם (ראו, מבין רבים: ע"פ 8560/18 זבורוף נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (23.4.2020); ע"פ 1398/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (20.10.2020); ע"פ 7162/19 ראש נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (3.1.2021); ע"פ 1745/20 עקל נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (11.2.2021) (להלן: עניין עקל)). כלל זה, כוחו יפה במיוחד ביחס לעבירות מין, לא כל שכן עבירות מין במשפחה, כבעניינינו אנו, שכן לרוב עבירות מעין אלו מבוצעות בחדרי חדרים, וממילא ההכרעה בהן מבוססת בעיקרה על עדויות הנפגע והפוגע, ועל התרשמות הערכאה הדיונית מאמינותן ומהימנותן (ראו: ע"פ 1072/15 שיינס נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (10.11.2015); ע"פ 6255/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.8.2016); ע"פ 1935/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (31.3.2021); ע"פ 5832/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (22.8.2021)). לא מצאתי כי עניינם של המערערים נמנה בגדר המקרים החריגים המצדיקים התערבות כאמור.

42. בית המשפט המחוזי מצא את גרסאותיהן של המתלוננות כאמינות, וזאת הן בהתבסס על התרשמותו הישירה מעדויותיהן לפניו, והן בהתבסס על ראיות נוספות אשר יש בהן כדי לתמוך ולחזק עדויות אלו. המערערים טוענים כי בקביעתו זו בית המשפט התעלם מקשיים ומסתירות בגרסאות המתלוננות, ואולם לא מצאתי כי בטענה זו יש ממש. כך, אין בטענת המערערים לפיה המתלוננת 1 תיארה בפירוט אירוע אחד בלבד כדי לפגוע באמינותה. המעשים על פי עדות המתלוננת 1 בוצעו כלפיה מידי יום, ולעיתים אף מספר פעמים ביום, במשך שנים, ומשכך לא ניתן לצפות ממנה לתאר בפירוט כל אירוע תקיפה או למקמו באופן מדויק על ציר הזמן, וזאת בפרט לאור השפעותיהן הייחודיות של עבירות מין על קורבנותיהם, והקושי המוכר של אותם הקורבנות כתוצאה מכך למסור גרסה שלמה, מלאה, עקבית וקוהרנטית (ראו והשוו: ע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (10.7.2013); ע"פ 4213/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (30.3.2016); ע"פ 9882/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (16.4.2019)). אך הגיוני הוא שהאירוע אשר נחרט בזיכרונה של המתלוננת 1 בצורה החזקה ביותר הוא אירוע תקיפתה הראשון, אותו היא תיארה בפירוט כבר בהודעתה במשטרה מיום 17.3.2016, וזאת כתגובה לשאלת החוקרת מתי החל ביצוע המעשים כלפיה, ולאחר

שהמתלוננת 1 תארה בתחילת הודעתה בקווים כלליים את הפגיעות המיניות המתמשכות מהן סבלה. בנוסף, טענתה של המתלוננת 1 לפיה אמה נאלצה להרכיב משקפיים על מנת להסתיר את סימני האלימות שהמערער הפעיל כלפיה, אינה בהכרח סותרת את טענתה הנוספת לפיה המערער ידע להכות אותה עצמה מבלי להשאיר סימנים על גופה - המתלוננת 1 לא טענה כי המערער מעולם לא השאיר סימנים על גופה שלה, ואף לא טענה כי המערער נהג בה ובאמה בדיוק באותו האופן. משאלו הם פני הדברים, לא מצאתי כי מתקיימת סתירה בדבריה של המתלוננת 1 בהקשר הזה.

43. כמו כן, גם בעובדה שהמתלוננת 2 לא ידעה לציין את מועדי האירועים הנטענים אין כדי לפגוע במהימנותה - המדובר במתלוננת שהותקפה בגיל צעיר ביותר, ובדומה למתלוננת 1 ומאותן הסיבות, לא ניתן לצפות ממנה לזכור כעבור מספר שנים את המועדים המדויקים בהן הותקפה. בנוסף, ביחס לטענת המערערים לפיה המתלוננת 2 מתקשה להבחין בין מציאות לבין דמיון, הרי שהמתלוננת 2 טופלה לאורך השנים על ידי אנשי מקצוע רבים, ובהם פסיכיאטרים, פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, אשר חלקם אף העידו לפני בית המשפט קמא, ואף לא אחד מהם ציין כי המתלוננת 2 סובלת מבעיה מסוג זה. לכן, לא נותר לי אלא להצטרף למסקנתו של בית המשפט המחוזי לפיה אין ממש בטענה כי המתלוננת 2 לוקה בהעלאת זיכרונות שווא.

44. לעניין טענת המערערים כי שגה בית המשפט קמא כאשר קבע כי גרסתם אינה אמינה על אף שזו הייתה עקבית ומהימנה, די להזכיר כי המערער הכחיש בתחילת חקירתו על ידי המשטרה שקיים יחסי מין עם המתלוננת 1, וטען כי הוא אינו אבי הבן שילדה. רק בהמשך החקירה שינה גרסתו, והודה הן שקיים יחסי מין עם המתלוננת 1 והן שהוא אביו של הבן, אלא שעתה טען כי יחסי מין אלו קוימו בהסכמה. גרסה משתנה מסוג זה אינה יכולה לחסות תחת ההגדרה של גרסה עקבית. כמו כן, בעצם העובדה כי המערער שינה את גרסתו בסוגיות מרכזיות שבמחלוקת - כמו עצם קיום יחסי מין עם המתלוננת 1 - יש גם כדי לפגום במהימנות גרסתו (השוו: ע"פ 6411/98 מנבר נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 150, 192 (2000); ע"פ 1639/98 דהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 501, 510 (2001); ע"פ 557/06 עלאק נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (11.4.2007)).

45. ב"כ המערער מייחס משמעות רבה לטיטת המכתב שכתבה המתלוננת 1, ואשר נמצאה ביומנה, וסבור כי יש בו כדי להטיל ספק משמעותי בגרסתה. לאחר עיון בטיטת המכתב, הגעתי למסקנה כי יש לדחות טענות אלה. המתלוננת 1 כתבה את טיטת המכתב מתוך מחשבה לשלוח אותו לרב ידוע במסגרת הליך חזרתה בתשובה. תכלית המכתב שלא נשלח מתוארת בפתחו כך: "אני פונה לכבוד הרב עם כל האמת ורק האמת מסיבה אחת אני רוצה לתקן את מה שפגמתי ולצאת מן העולם הזה מתוקנת אי"ה". ההתייחסות המופיעה בטיטת המכתב לקשר בינה לבין המערער היא בלשון כללית, ובשולי הדברים בלבד. ניכר שהמתלוננת 1 לא ראתה בתיאור מערכת יחסים זו כעניין הדרוש על מנת "לתקן את מה שפגמתי". משכך, אין בעובדה כי המתלוננת 1 לא הזכירה מיוזמתה את עצם קיומו של המכתב במהלך חקירתה במשטרה כדי לפגוע באמינותה. עוד יש לציין כי המתלוננת 1 אומנם ציינה בטיטת המכתב כי "לצערי זה [הקשר עם המערער - ע.ג.] התפתח גם לכיוון שנוגד את ההלכה", ובהמשך אף ציינה כי בנה נולד "מהקשר שפירטתי לפני כן למעלה", ואולם מלשון כללית זו קשה להסיק מהו בדיוק אותו "כיוון שנוגד את ההלכה" אליו מתייחסת המתלוננת 1, ובוודאי שלא ניתן ללמוד כי היא מייחסת לעצמה אחריות למה שנעשה. כמו כן, מסכים אני עם ניתוחו של בית המשפט המחוזי לפיו כיוון שמדובר במסמך שהמתלוננת 1 כתבה מתוך כוונה לשלוח אותו לרב ידוע שאינו מוכר לה, אין להתפלא כי לא מצאה לנכון לציין בו פרטים אשר נמנעה מלחשוף בפני אנשים אחרים, ובכלל זאת את התקיפות המיניות שחוותה. דומה כי המכתב מציג למעשה את תולדות חייה של המתלוננת 1 כפי שהתרגלה ברבות השנים להציג בפני אנשים החיצוניים למשפחתה הגרעינית, וכפי שביקשה להציג בפני אותו רב על מנת לתמוך בפניה אליו. לכן, גם אין זה מפתיע כי ייתכן והאמור בו עולה בקנה אחד עם עדויות העדים מטעם המערערים לפני בית המשפט קמא, אשר

ביחס אליהם קבע בית המשפט המחוזי כי אין להם היכרות של ממש עם הנעשה בפועל בתוך כותלי דירת המערערים.

46. בהקשר זה, יודגש כי בניגוד לטענת המערערים, בית המשפט המחוזי לא התעלם מעדויות עדי ההגנה, אלא נדרש בהרחבה במסגרת הכרעת הדין לכל אחת מהעדויות האמורות, והגיע למסקנה כי המשקל שיש ליחס להן הוא נמוך. זאת, כאמור, נוכח העובדה שאותם עדים לא היו בקיאים בטיב הקשר שהתקיים בפועל בין המערער לבין המתלוננת 1. כך, שלוש מתוך ארבע העדות שהעידו מטעם המערער בהליך קמא, כלל לא היו מודעות שהמערער הוא אביו של הבן. כמו כן, העדה הרביעית והיחידה שהייתה מודעת לכך, העידה על עצמה בעדותה כי היא מעולם לא הייתה בקשר אישי עם המתלוננת 1 (עמ' 700 לפרוטוקול הדיון מיום 15.2.2018). במצב דברים זה, לא ראיתי מקום להתערב בהחלטת בית המשפט קמא ביחס למשקל הנמוך שיש ליחס לעדויות אלו.

47. עוד לא ראיתי לקבל את טענת המערערים לפיה לא ניתן לקבוע כי הודאת הגב' א' ביחס לאירוע שהתרחש בדירתה היא הודאת אמת, וזאת לאור הלחץ שהופעל עליה לכאורה בחקירתה במשטרה. בית המשפט המחוזי קבע כממצא עובדתי כי הגב' א' תיארה את האירוע במשטרה מבלי שהופעל עליה כל לחץ, ואגב כך אף אזכרה פרטי מידע ביחס לאותו אירוע, מבלי שאלו נאמרו לה על ידי המתלוננת 1 או על ידי חוקרי המשטרה. בהינתן האמור, דומה כי אין כל בסיס משפטי לפסילת הודאתה של הגב' א' ביחס לאירוע האמור או להפחתת המשקל הראייתי שייחס לה בית המשפט המחוזי.

48. עוד אציין, כי מעיון בחומר הראיות עולה כי אין ממש גם בטענת המערערים לפיה קיימת אפשרות כי המתלוננת 1 בדתה את תלונתה מחשש שמא בעלה יעזוב אותה לאחר שגילה כי המערער הוא אביו של הבן. טענה זו מבוססת כל כולה על העובדה כי המתלוננת סיפרה לבעלה על התקיפות המיניות שבוצעו בה לאחר שזה נחשף לטיטוט המכתב. ואולם, כלל לא ברור כי המתלוננת 1 אכן חששה שבעלה יעזוב אותה ככל שיגלה שקיימה יחסי מין בהסכמה עם המערער. אדרבה, מעדותו של בעלה לפני בית המשפט המחוזי עולה כי זה הבין עוד בטרם שנחשף לטיטוט המכתב כי "יש דברים שהיא (המתלוננת 1 - ע.ג.) עשתה בעבר... [ו] היא כאילו מוטרדת שאולי יקרה משהו... שיהרוס את הנישואים". משכך, הוא מצא לנכון, כך על פי עדותו, להבהיר למתלוננת 1 "שלא [מ]טריד אות[ו] מה שהיא עשתה בעבר... לא משנה מה, אני אוהב אותה ואהיה איתה" (עמ' 441 לפרוטוקול הדיון מיום 20.3.2017). מדברים אלו, אשר נמצאו על ידי בית המשפט כמהימנים, ואשר מגובים גם במכתב שכתב הבעל למתלוננת 1 בסמוך לגילוי טיטוט המכתב שכתבה האחרונה (מוצג ת/8), עולה כי לבעל לא הייתה כל כוונה לעזוב את המתלוננת 1 עקב דברים שקרו בעברה. אומנם המתלוננת 1 טרם נחשפה לאמירות אלו מצד בעלה כאשר סיפרה לו על התקיפות המיניות שחוותה, ואולם יש בהן כדי להעיד על האווירה הכללית בין בני הזוג. ממילא, מחומר הראיות לא עולה כי במועד שבו המתלוננת 1 סיפרה לבעלה על התקיפות המיניות, זו סברה, או שהיה לה יסוד לסבור, שבעלה עלול לעזוב אותה ככל שיגלה כי לכאורה קיימה יחסי מין בהסכמה עם המערער. לא זו אף זו, אף אם נניח כי גילוי טיטוט המכתב הניע את המתלוננת 1 לחשוף את שארע בעברה בפני בעלה, אין בכך כדי לשמש ולו ראשית ראייה התומכת בגרסת המערערים - דהיינו, שבמקום לגלות לבעלה את האמת על שאירע, המתלוננת 1 בחרה לעשות כן באמצעות המצאת גרסה שקרית, המייחסת לאמה ולאביה החורג מעשי זוועה שלא היו ולא נבראו.

49. זאת ועוד. בכל הנוגע לטענת המערערים כי עדותה של המתלוננת 1 היא עדות כבושה, הרי שבפסיקה כבר נקבע שאין בכבישת עדות של נפגע עבירת מין כדי לפגוע במהימנותה או במשקל שיש ליחס לה, וזאת בהתקיים הסבר סביר לכבישת העדות המעוגן בנסיבות העניין (ראו, מיני רביים: ע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 918, 925-926 (2001); ע"פ 5808/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (7.10.2015)). במקרה דנן, המתלוננת 1

הסבירה את כבישת עדותה בכך שבמהלך השנים התביישה ופחדה לחשוף את המעשים שנעשו כלפיה, ורק לאחר שהתחנתה עם בעלה חשה ביטחון, הן מבחינה כלכלית והן מבחינה רגשית, לחשוף את אשר חוותה. סבורני כי הסבר זה מניח את הדעת - המתלוננת 1 הותקפה מינית על ידי אמה הביולוגית ואביה החורג החל מגיל צעיר ביותר, ולכן אין להתפלא כי היא חששה להתלונן נגדם, בהעדר רשת ביטחון עליה תוכל להסתמך ולהישען לצורך גיוס הכוחות הנדרשים לשם הגשת תלונה. בנסיבות אלו, ברי כי אין בכבישת העדות של המתלוננת 1 כדי לפגוע במהימנות או במשקל שיש לייחס לה.

50. המערערים מוסיפים וטוענים כי בית המשפט קמא שגה כאשר קבע כי המעשים המיוחסים למערער עולים כדי עדות שיטה, וזאת משהמעשים אשר יוחסו לו אינם ייחודיים, ואף לא מתקיים דמיון בין תיאורי המעשים על ידי המתלוננות. גם דינה של טענה זו להידחות. לא ניתן להתעלם מקיומם של קווי דמיון בין עדויות המתלוננות, הן ביחס למערכת היחסים בכללותה: כפיית יחסי מין על ידי מי ששימש כדמות אב עבורן במעורבות פעילה של האם הביולוגית; הן ביחס למעשים עצמם, ובפרט ביחס ל"טקס החניכה", אשר הוא בוודאי לא רק מזעזע, אלא גם חריג. אומנם, כטענת המערערים, הדמיון המתואר אינו עולה בהכרח כדי "כרטיס ביקור" או "טביעת אצבע של הנאשם", ואולם בפסיקה הודגש הלוך וחזור כי לא בכל מקרה ומקרה עדות השיטה חייבת להצביע על מידה גבוהה של דמיון, אלא מידת הדמיון הנדרשת היא פונקציה של מעמד עדות השיטה ומקומה ב"סל הראיות" המונח לפני בית המשפט. עמד על כך השופט (כתוארו אז) אהרן ברק בע"פ 679/78 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(1) 493, 480 (1979):

אין לומר כי בכל מצב ומצב צריכה עדות השיטה להגיע לכדי "כרטיס ביקור" או מעין "טביעת אצבעות". הכל תלוי ב"סל" הראיות שלפני בית-המשפט, ובשימוש המיוחד כאשר מבקשים לעשות בעדות השיטה... אם למשל, עדות השיטה היא העדות היחידה לקביעת זהותו של הנאשם בביצוע העבירה, אך הגיוני הוא לדרוש כי עדות השיטה תצביע על מידה גבוהה ביותר של דמיון. לעומת זאת, אם קיימת לפני בית-המשפט עדות מהימנה הקובעת את זהותו של הנאשם בביצוע העבירה, אך עדותו זו דרושה סיוע, בהיותה עדות שותף, אין זה סביר לדרוש בכל מקרה כי עדות השיטה תצביע על אותה מידה גבוהה של דמיון. במקרה זה ניתן להסתפק בדמיון פחות. מידת האינטנסיביות של הדמיון הנדרש היא, על כן, פונקציה של מעמדה של עדות השיטה ומקומה בסך כל הראיות הניצבות לפני בית-המשפט.

(ראו גם: ע"פ 7045/05 אנטיפקה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (3.4.2008); ע"פ 9657/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (9.3.2009); ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל, פסקה 333 (10.11.2011)).

51. במקרה דנן, בית המשפט המחוזי הסתמך על עדות השיטה אך כראיית חיזוק לעדויות המתלוננות, לצד ראיות רבות נוספות. משכך, די במידת הדמיון המתקיימת בענייננו בין גרסאות המתלוננות כדי לראות במעשי המערער כעדות שיטה. בנוסף, וביחס לטענת המערערים לפיה לא ניתן לשלול את האפשרות כי המתלוננת 1 ידעה פרטים על טענות המתלוננת 2 עוד בטרם הגישה את תלונתה - בית המשפט קמא קבע כממצא עובדתי בהתבסס על מכלול הראיות כי "לא היה בין השניים כל קשר במהלך השנים עד לאותה פגישה, ותלונתה של כל אחת נמסרה באופן בלתי תלוי" (עמ' 35 להכרעת הדין), ולא ראיתי טעם להתערב בקביעה זו. המערערים מוסיפים וטוענים כי ייתכן שהמתלוננת 1 נחשפה לטענותיה של המתלוננת 2 כלפי המערער באמצעות בלוג שנכתב על ידי המתלוננת 2 ובו היא פרסמה את המעשים שבוצעו בה. ואולם, מעיון בפרסומיה של המתלוננת 2 בבלוג הנזכר, אשר הוגשו במסגרת ההליך קמא (מוצג ת/4), עולה כי התייחסותה של המתלוננת 2 למעשי המערערים בבלוג היא כללית בלבד, וממילא אין כל אזכור ממשי לפרטי הדברים, כגון "טקס החניכה" עליו, בין היתר, הסתמך בית המשפט קמא בקביעתו כי מעשי המערער מבססים עדות שיטה.

52. לבסוף, לא ראיתי מקום לקבל גם את טענת המערערים כי נפלו בעניינם מחדלי חקירה משמעותיים מצד המשטרה. כידוע, על מנת לבסס ספק סביר ולהביא לזיכויים של המערערים נדרש שיתקיים מחדל מהותי המקפח את הגנתם והיורד לשורש העניין (ע"פ 5073/11 חנוכה נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (12.11.2014)); עניין עקל, פסקה 18). לאחר בחינת המחדלים המתוארים על ידי המערערים, לא התרשמתי כי זהו המצב בענייננו, וממילא דומה כי במסגרת חקירות העדים אשר נוהלו לפני בית המשפט המחוזי, ניתנה למערערים ההזדמנות לתקן את מירב הפגמים הנטענים. כך, בחקירתה הנגדית של המתלוננת 1, למערערים ניתנה ההזדמנות לחקור אותה ביחס לכל אותם תיאורים והסברים אשר לגישתם לא נבדקו על ידי המשטרה והמלמדים כי זו משקרת. בנוסף, ביחס לטענת המערער כי לא ניתנה לו האפשרות להגיב או לשאול שאלות במסגרת העימות שלו מול המתלוננת 1 - הרי שהמערער יכול היה להגיב על הטענות שברצונו היה להגיב עליהן במסגרת עדותו לפני בית המשפט, וכן לשאול את השאלות שברצונו היה לשאול את המתלוננת 1 במסגרת חקירתה הנגדית.

53. לנוכח כל המקובץ, לא מצאתי כי המערערים הצביעו על טעות בהכרעת דינו של בית המשפט קמא. מדובר בהכרעת דין מבוססת היטב, הנשענת על התרשמותה של הערכאה הדיונית מהעדויות אשר הובאו בפניה, ובכלל זאת עדויות המתלוננות והמערערים, וכן על מכלול חומר הראיות שהוגש. ככזו, לא קמה כל עילה להתערבות ערכאת הערעור בה. לאור כל האמור, אציע לחבריי לדחות את הערעור שהוגש ביחס להכרעת הדין.

הערעור על גזר הדין

54. כידוע, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית, אלא בנסיבות שבהן העונש חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים, או כאשר נפלה טעות בולטת בגזר הדין (ע"פ 8348/19 יפרח נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.6.2020); ע"פ 7474/19 בן דוד נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (12.7.2020); ע"פ 6962/17 קשת נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (24.8.2020); ע"פ 8153/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (20.10.2020)). לא מצאתי כי העונשים שהושתו על המערערים במקרה דנן, למרות שהם כוללים עונשי מאסר לתקופות ממושכות וחויב בפיצויים בסכומים נכבדים, מצדיקים התערבות כאמור. אין זאת אלא שמתקיימת בענייננו הלימה בין הזוועה שבמעשי המערערים, אשר קשה להאמין כי בני אנוש, לא כל שכן הורים, מסוגלים לה, לבין העונשים הכבדים שנגזרו על המערערים. דומני שהדברים מדברים בעד עצמם, ואולם למען לא ימצא הכתוב חסר, אנמק בקצרה.

55. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה הגלומה בעבירות מין כלפי קטינים, וביתר שאת כאשר העבירות מבוצעות בידי בן משפחה - תוך ניצול לרעה של הקרבה הפיזית והנפשית ושל האמון השורר במסגרת התא המשפחתי (ע"פ 701/06 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (4.7.2007); ע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 42 (18.11.2012); ע"פ 1170/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (11.1.2016); ע"פ 5347/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (20.4.2016)).

56. במקרה שלפנינו, במשך שנים רבות ביצע המערער באופן יומיומי עבירות מין קשות וחמורות, ובכלל זאת מעשי אינוס, כלפי המתלוננת 1, לה שימש כדמות אב, וזאת מאז שזו הייתה כבת 11 שנים בלבד. התקיפות המיניות לוו בהפעלת אלימות פיזית ומילולית כלפי המתלוננת 1, והמעשים בוצעו בידיעתה של המערערת, אימה של המתלוננת 1, אשר לעיתים אף לקחה בהם חלק, וביצעה אותם בצוותא יחד עם המערער. המערערים, כמי שהיו בעלי חובה חוקית

ומוסרית להגן על המתלוננת 1, מעלו בתפקידם, וניצלו את חוסר האונים שלה מולם כדי לספק את תאוותיהם המיניות. המערערים ראו במתלוננת 1 ככלי שרת לריצוי רצונותיהם, והתעלמו התעלמות מוחלטת מזכותה על גופה ומהאוטונומיה שלה כבת אדם. כפי שעולה מתסקיר נפגעת העבירה בעניינה של המתלוננת 1, התקיפות המיניות המתמשכות מהן זו סבלה מאז גיל 11, גרמו לה לנזקים קיצוניים בחומרתם, והתסמינים הפוסט טראומטיים עימם היא מתמודדת מקשים עליה עד היום לתפקד באופן תקין בתחומי החיים השונים.

57. לא זו אף זו, המערער ניצל את מעמדו כמי שהיה בעל דמות אבהית בעבור המתלוננת 2, וביצע גם בה עבירות מין חמורות, ובכלל זאת מעשי סדום, מספר פעמים בשבוע במשך שנים. המעשים בוצעו תוך שימוש בכוח ובאיומים, ולעיתים נעשו בשיתוף אימה הביולוגית של המתלוננת 2 - הגב' א'. כעולה מתסקיר נפגעת העבירה בעניינה של המתלוננת 2, הפגיעות המיניות מהן סבלה פגעו בהתפתחותה התקינה, וחלק מהנזקים והפגיעות הנפשיות שנגרמו לה כתוצאה מהן כלל אינן הפיכות.

58. נוכח האמור, סבורני כי בדין גזר בית המשפט המחוזי 27 שנות מאסר בפועל על המערער ו-10 שנות מאסר בפועל על המערערת (לצד מאסרים מותנים ותשלום פיצוי כספי למתלוננות). אומנם, המדובר בעונשי מאסר כבדים, ואולם בהתחשב באופיים ובהימשכותם של מעשי המערערים, סבורני כי מדובר בעונשים העומדים ביחס הולם לחומרת המעשים (וראו לעניין זה: סעיף 40 לחוק, המעגן את עקרון ההלימה כעקרון המנחה בענישה). עוד יש לציין כי העונש שהושת על המערערים אינו חורג מהענישה המקובלת במקרים דומים (וראו, לשם השוואה: ע"פ 7951/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (7.4.2014); ע"פ 8039/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקות 5 ו-14 (30.6.2014), בהם הוטלו עונשים דומים בחומרתם בגין הרשעות בביצוע עבירות מין במשפחה).

59. ויודגש, לא נעלם מעיניי שהעונש אשר הוטל על המערער חורג מהעונש המרבי הקבוע בחוק בגין כל אחת מהעבירות בהן הורשע בנפרד. ואולם, לא רק שהמערער הורשע בכך שביצע פגיעות מיניות קשות מאד לאורך שנים במתלוננת 1, אלא שהוא הורשע גם בביצוע פגיעות מיניות קשות מאד לאורך שנים במתלוננת 2. במצב דברים זה, בו מדובר במערער שהורשע בריבוי מעשי פגיעה מינית חמורים ביותר לאורך זמן בשתי מתלוננות קטינות, תוך ניצול יחסי האמון והתלות של כל אחת מהן בו, לא רק שניתן כעניין של סמכות לפסוק לו עונש העולה על העונש המרבי, אלא שגם ראוי, בהינתן מכלול הנסיבות, לפסוק לו עונש שכזה (ראו: ע"פ 1899/04 ליבוביץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(5) 934, 944-943 (2005); רע"פ 5978/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 594, 610-612 (2006); ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקאות 8-9 (29.10.2014)).

60. בדומה, גם לא מצאתי ממש בטענות המערערת בנוגע לשיקולים לקולה הפועלים לטובתה, אשר לגישה לא זכו למשקל מספק על ידי בית המשפט המחוזי. בית המשפט דן בגזר הדין בהרחבה בכל אחד מהשיקולים אותם הזכירה המערערת, ונתן להם משקל ממשי בעת גזירת עונשה. כך למשל, בית המשפט ציין מפורשות בגזר הדין כי אין ביכולתו להתעלם ממידת ההשפעה שהייתה למערער על המערערת, אשר פגעה במידת יכולתה להימנע מביצוע המעשים, וכי מסיבה זו יש ליחס למעשים שבוצעו על ידה מידת חומרה פחותה. בנוסף, בית המשפט הביא בחשבון את חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, את העדים שהעידו לטובת המערערת, ובכלל זאת את עדויות ילדיה המשותפים עם המערער, וכן את משך הזמן בו שהתה במעצר מאחורי סורג ובריח ובמעצר בפיקוח אלקטרוני. שיקולים אלה הביאו את בית המשפט קמא להטיל על המערערת עונש שבועדי אינו קל, אך הוא מקל בהשוואה לעונש שראוי היה להטיל עליה בגין מעשיה המזעזעים אלמלא קיומם.

61. משאלו הם פני הדברים, לא ראיתי כי נפלה טעות מלפני בית המשפט המחוזי, בוודאי לא כזו המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור בגזר דינם של המערערים.

62. סוף דבר: לאור כל האמור, אציע לחברי לדחות את הערעור של שני חלקיו.

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופט ע' ברון:

המערער ששימש כדמות אב למתלוננת 1 ולמתלוננת 2, כל אחת בתורה, ביצע בהן לאורך שנים ובתדירות גבוהה מעשים מיניים בכפייה, באלימות ובאיומים. כך מעת היותן ילדות בנות 7 ו-11. חלק מהמעשים בוצעו בנוכחות האם הביולוגית של כל אחת מהמתלוננות, אף בשיתוף פעולה עם האמהות, לרבות טקס "חניכה מינית" לילדות כדי "ללמדן מה זה מין". המערערת היא אמה של המתלוננת 1. כאשר נדמה שכבר את הכל ראינו וקראנו ושמענו, באה המציאות וטופחת על פנינו והיא עולה על כל דמיון. המעשים מעוררי חלחלה, מכוערים ומזוועים, והותירו צלקות קשות בגופן ובנפשן של כל אחת מהמתלוננות. כך עולה מתסקירי נפגעות העבירות וגם לא ייתכן אחרת. אני מסכימה עם חברי השופט עופר גרוסקופף, כי הכרעת הדין מעוגנת היטב בעובדות ובראיות כפי שנתבררו לפני בית המשפט המחוזי, וכי במצב דברים זה העונשים הכבדים שהושתו על המערער ועל המערערת הם בהלימה לחומרת מעשיהם. משכך, דין הערעור להידחות הן על הכרעת הדין הן על גזר הדין.

ש ו פ ט ת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ע' גרוסקופף.

ניתן היום, כ"א באדר ב התשפ"ב (24.3.2022).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיאה

